

ШУА, Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн
Газрын нөөц, газар ашиглалтын салбар

ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙГ ХЭЭРИЙН НӨХЦӨЛД ТОДОРХОЙЛОХ АРГАЧЛАЛ

Улаанбаатар 2017

Шинжлэх Ухааны Академи
Газарзүй-Геозкологийн хүрээлэн

Газрын нөөц, газар ашиглалтын салбар

ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙГ
ХЭЭРИЙН НӨХЦӨЛД ТОДОРХОЙЛОХ
АРГАЧЛАЛ

Улаанбаатар
2017

Өмнөх үг

Байгалийн амьд болон амьгүй ноогийн ихэнхийг өөрөө агуулж тэдгээрийн амьдрах орчин, орон гэр болдог хөрснийг судлан шинжлэх судалгааны ажил эрчимтэй явагдаж байна. Гэвч хөрсөн бүрхүүл нь өргөн тархсан, байнга ашиглагдаж байдаг ч өөрийн шинж чанар, хувирал өөрчлөлт, төлөв байдлыг гэр бүр илгэддэггүй, ихээхэн нууцдаж чаддаг онцлогтой тул судлаачлаас өндөр мэдлэг, ур чадвар, туршлага шаарддаг.

Манай орны хөрсний судалгааны үндсэн арга нь орос аргыг өргөн ашиглаж түүнийг нутагшуулсан боловч гадаадын бусад улсын болон олон улсын байгууллагад өргөн ашиглагддаг хөрс судлалын арга аргачлал нэвтэрч байгаа тул судалгаанд ашиглаж ирсэн аргын өргөжүүлэх, шинэ аргачлалыг нэвтрүүлэх шаардлага гарч байна.

Миний бие 2012-2014 онд Монгол орны бэлчээрийн нөхөн сэргэх чадамж буюу MOR2 сэдэвт олон улсын судалгааны төсөлд оролцож хөрсний судалгааг хариуцан гүйцэтгэж, хөрснөөс дээж авч, бичиглэл хийхэд суралцсанаа Та бүхэнтэй хуваалцахаар энэхүү аргыг боловсруулан өргөн барьж байна.

Санал зөвлөмжийг baasandorj_ya@Yahoo.com хаягаар болон 99092780 утсаар авахдаа таатай байх болно.

Боловсруулсан:

ШУА-ийн Газарзүй-Геоэкологийн хүрээлэнгийн
Газрын ноон, газар ашиглалтын салбарын эрхлэгч, доктор
(Ph.D) Я.Баасандорж